

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

11. září 2012 *

„Řízení o předběžné otázce — Směrnice 85/337/EHS, 92/43/EHS, 2000/60/ES a 2001/42/ES — Vodní politika Společenství — Odklonění toku řeky — Pojem ‚lhůta‘ k přípravě plánů pro oblasti povodí“

Ve věci C-43/10,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Symvoulío tis Epikrateias (Řecko) ze dne 9. října 2009, došlým Soudnímu dvoru dne 25. ledna 2010, v řízení

Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias,

Dimos Agriniou,

Dimos Oiniádon,

Emporiko kai Viomichaniko Epimelitirio Aitoloakarnanias,

Enosi Agrotikon Synetairismon Agriniou,

Aitoliki Etaireia Prostasias Topiou kai Perivallontos,

Elliniki Ornithologiki Etaireia,

Elliniki Etaireia gia tin prostasia tou Perivallontos kai tis Politistikis Klironomias,

Dimos Mesologiou,

Dimos Aitolikou,

Dimos Inachou,

Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton Nomou Aitoloakarnanias,

Pagkosmio Tameio gia ti Fysi WWF Ellas

proti

Ypourgos Perivallontos, Chorotaxias kai Dimosion ergon,

Ypourgos Esoterikon, Dimosias Dioikisis kai Apokentrosis,

* Jednací jazyk: řečtina.

Ypourgos Oikonomias kai Oikonomikon,

Ypourgos Anaptyxis,

Ypourgos Agrotikis Anaptyxis kai Trofimon,

Ypourgos Politismou,

za přítomnosti:

Nomarchiaki Aftodioikisi Trikalon,

Nomarchiaki Aftodioikisi Magnisias,

Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI),

Nomarchiaki Aftodioikisi Karditsas,

Nomarchiaki Aftodioikisi Larisas,

Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton tou Nomou Trikalon,

Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton tou Nomou Larisas,

Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton tou Nomou Karditsas,

Techniko Epimelitirio Elladas – Perifereiako Tmima Kentrikis kai Dytikis Thessalias,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot a U. Løhmus, předsedové senátů, A. Rosas, E. Levits, A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen (zpravodaj), T. von Danwitz, A. Arabadžev a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 24. května 2011,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias, Dimos Agriniou, Dimos Oiniádon, Emporiko kai Viomichaniko Epimelitirio Aitoloakarnanias, Enosi Agrotikon Synetairismon Agriniou, Aitoliki Etaireia Prostatias Topiou kai Perivallontos, Elliniki Ornithologiki Etaireia, Elliniki Etaireia gia tin prostatia tou Perivallontos kai tis Politistikis Klironomias, Dimos Mesologiou, Dimos Aitolikou, Dimos Inachou, Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton Nomou Aitoloakarnanias, Pagkosmio Tameio gia ti Fysi WWF Ellas C. Rokofyllosem, G. Christoforidisem, V. Dorovinisem, N. Alevizatosem, M. Asimakopoulou, E. Kiousopoulou a N. Chatzisem, dikigoroí,
- za Nomarchiaki Aftodioikisi Trikalon A. Tigkas, dikigoros,
- za Nomarchiaki Aftodioikisi Magnisias X. Kontiadisem, dikigoros,

- za Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI) C. Synodinosem a F.-A. Mouratian, dikigoroi,
- za Nomarchiaki Aftodioikisi Karditsas A. Kormalisem, dikigoros,
- za Nomarchiaki Aftodioikisi Larisas Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton tou Nomou Trikalon, Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton tou Nomou Larisis, Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton tou Nomou Karditsas, Techniko Epimelitirio Elladas – Perifereiako Tmima Kentrikis kai Dytikis Thessalias S. Flogaitisem, A. Sinisem a G. Sioiuti, dikigoroi,
- za řeckou vládu G. Karipsiadisem, C. Mitkidisem a K. Kardakastanisem, jako zmocněnci,
- za norskou vládu K. Moe Winther a I. Thue, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi D. Recchia a S. Petrovou, jakož i I. Chatziannisem a P. Oliverem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 15. září 2011,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, s. 1; Zvl. vyd. 15/05, s. 275), směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 175, s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 248), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/35/ES ze dne 26. května 2003 (Úř. věst. L 156, s. 17; Zvl. vyd. 15/07, s. 466, dále jen „směrnice 85/337“), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (Úř. věst. L 197, s. 30; Zvl. vyd. 15/06, s. 157) a směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci žaloby na neplatnost, kterou podala Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias (správa provincie Etolia-Akarnania), jakož i další právnické osoby proti Ypourgos Perivallontos, Chorotaxias kai Dimosion ergon (ministr životního prostředí, územního plánování a veřejných prací) a dalším ministrům a jejímž předmětem jsou akty týkající se záměru částečného odklonění horního toku řeky Achéloos (západní Řecko) do řeky Pineios v Thesálii.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2000/60

- 3 Body 19, 20, 25 a 32 odůvodnění směrnice 2000/60 znějí následovně:

„(19) Tato směrnice usiluje o udržení a zlepšení vodního prostředí ve Společenství. Tento účel se v první řadě týká jakosti příslušných vod. Řízení množství je podpůrným prvkem při dosahování dobré jakosti vod, a proto mají být rovněž přijata opatření týkající se množství, která podporují cíl spočívající v zajištění dobré jakosti.“

- (20) Kvantitativní stav útvaru podzemní vody může mít vliv na ekologickou kvalitu povrchových vod a suchozemských ekosystémů spojených s takovým útvarem podzemní vody.

[...]

- (25) Má být stanovena obecná definice stavu vod, pokud jde o jejich jakost, a ve vztahu k účelům ochrany životního prostředí i definice množství. Mají být stanoveny environmentální cíle k tomu, aby bylo dosaženo dobrého stavu povrchových a podzemních vod v celém Společenství a na úrovni Společenství zabráněno zhoršování stavu vod.

[...]

- (32) Ve specifických podmínkách mohou existovat důvody pro výjimky z požadavku na zamezení dalšího zhoršování nebo dosažení dobrého stavu, pokud je neúspěch výsledkem neočekávaných nebo výjimečných okolností, zejména povodní nebo suchých období, nebo z důvodů nadřazeného veřejného zájmu, nově změněných fyzikálních poměrů v útvuru povrchové vody nebo změn hladin u útvarů podzemní vody, za předpokladu, že se podstoupí všechny dostupné kroky ke zmírnění nepříznivých vlivů na stav vodního útvaru.“

4 Článek 2 uvedené směrnice vymezuje následující pojmy:

„[...]

- (10) ‚útvarem povrchové vody‘ [se] rozumí samostatný a významný prvek povrchové vody, jako jsou jezero, nádrž, tok, řeka nebo kanál, část toku, řeky nebo kanálu, brakické vody nebo úsek pobřežních vod;

[...]

- (13) ‚povodím‘ [se] rozumí území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí potoků, řek a případně i jezer do moře v jediném vyústění, ústí nebo deltě toku;

- (14) ‚dílcím povodím‘ [se] rozumí území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká systémem potoků, řek a případně i jezer do určitého místa vodního toku (obvykle jezero nebo soutok řek);

- (15) ‚oblastí povodí‘ [se] rozumí území pevniny a moře tvořené jedním nebo více sousedícími povodími, společně s podzemními a pobřežními vodami, které k nim přísluší, určené podle čl. 3 odst. 1 jako hlavní jednotka pro správu povodí;

[...]

- (17) ‚stavem povrchových vod‘ [se] rozumí obecné vyjádření stavu útvaru povrchové vody určené buď ekologickým, nebo chemickým stavem, podle toho, který je horší;

- (18) ‚dobrým stavem povrchových vod‘ [se] rozumí takový stav útvaru povrchové vody, kdy je jeho jak ekologický, tak chemický stav přinejmenším ‚dobrý‘;

- (19) ‚stavem podzemních vod‘ [se] rozumí obecné vyjádření stavu útvaru podzemní vody určené buď ekologickým, nebo chemickým stavem, podle toho, který je horší;

- (20) ‚dobrým stavem podzemních vod‘ [se] rozumí takový stav útvaru podzemní vody, kdy je jeho jak kvantitativní, tak chemický stav přinejmenším ‚dobrý‘;

- (21) ‚ekologickým stavem‘ [se] rozumí vyjádření kvality struktury a funkce vodních ekosystémů spojených s povrchovými vodami klasifikovanými v souladu s přílohou V;

(22) ‚dobrým ekologickým stavem‘ [se] rozumí stav útvaru povrchové vody klasifikovaný v souladu s přílohou V;

[...]

(24) ‚dobrým chemickým stavem povrchových vod‘ [se] rozumí chemický stav nezbytný ke splnění environmentálních cílů pro povrchové vody podle čl. 4 odst. 1 písm. a), tj. takový chemický stav útvaru povrchové vody, ve kterém koncentrace znečišťujících látek nepřesahují normy environmentální kvality stanovené v příloze IX, podle čl. 16 odst. 7 a podle dalších příslušných právních předpisů Společenství, které stanoví normy environmentální kvality na úrovni Společenství;

(25) ‚dobrým chemickým stavem podzemních vod‘ [se] rozumí chemický stav útvaru podzemní vody, který splňuje všechny podmínky stanovené v tabulce 2.3.2 přílohy V;

(26) ‚kvantitativním stavem‘ [se] rozumí vyjádření stupně ovlivnění útvaru podzemní vody přímými nebo nepřímými odběry;

[...]

(28) ‚dobrým kvantitativním stavem‘ [se] rozumí stav definovaný v tabulce 2.1.2 přílohy V;

[...]“

5 Článek 3 odst. 1 a 4 téže směrnice stanoví:

„1. Členské státy vymezí jednotlivá povodí na svém území a pro účely této směrnice je přiřadí jednotlivým oblastem povodí. Malá povodí mohou být případně spojena s většími povodími nebo se sousedícími malými povodími tak, aby se vytvořily jednotlivé oblasti povodí. Pokud podzemní vody zcela nesledují určité povodí, vymezí se a přiřadí k nejbližší nebo nejvhodnější oblasti povodí. Pobřežní vody se vymezí a přiřadí k nejbližší nebo nejvhodnější oblasti nebo oblastem povodí.

[...]

4. Členské státy zajistí, aby požadavky této směrnice na dosažení environmentálních cílů stanovených v článku 4, a zejména všechny programy opatření byly koordinovány v celé oblasti povodí [...]"

6 Článek 4 směrnice 2000/60 zní následovně:

„1. Při uskutečňování programů opatření uvedených v plánech povodí:

a) pro povrchové vody

i) členské státy provedou potřebná opatření k zamezení zhoršení stavu všech útvarů povrchových vod s výhradou uplatnění odstavců 6 a 7, a aniž je dotčen odstavec 8;

ii) členské státy zajistí ochranu, zlepšení stavu a obnovu všech útvarů povrchových vod, s ohledem na ustanovení bodu iii) pro umělé a silně ovlivněné vodní útvary, s cílem dosáhnout dobrého stavu povrchových vod nejpozději do 15 let ode dne vstupu této směrnice v platnost, v souladu s ustanoveními podle přílohy V, s výhradou prodloužení lhůty podle odstavce 4 a uplatnění odstavců 5, 6 a 7 a aniž je dotčen odstavec 8;

[...]

- b) pro podzemní vody
- i) členské státy provedou nezbytná opatření k zamezení nebo omezení vstupů znečišťujících látek do podzemních vod a k zamezení zhoršení stavu všech útvarů podzemních vod s výhradou uplatnění odstavců 6 a 7 a aniž je dotčen odstavec 8 tohoto článku a s výhradou uplatnění čl. 11 odst. 3 písm. j);
  - ii) členské státy zajistí ochranu, zlepšení stavu a obnovu všech útvarů podzemních vod a zajišťují vyvážený stav mezi odběrem podzemních vod a jejich doplňováním s cílem dosáhnout dobrého stavu podzemních vod nejpozději do 15 let ode dne vstupu této směrnice v platnost, v souladu s přílohou V, s výhradou prodloužení lhůty podle odstavce 4 a uplatnění odstavců 5, 6 a 7, aniž je dotčen odstavec 8 tohoto článku a s výhradou čl. 11 odst. 3 písm. j);

[...]

[...]

4. Lhůty stanovené podle odstavce 1 mohou být prodlouženy za účelem postupného dosahování cílů pro vodní útvary za předpokladu, že se neprojeví další zhoršení stavu dotčeného vodního útvaru, a to při splnění všech následujících podmínek:

- a) členské státy dojdou k závěru, že všech potřebných zlepšení stavu vodních útvarů nelze rozumně dosáhnout ve lhůtách uvedených ve zmíněném odstavci, a to nejméně z jednoho z těchto uvedených důvodů:
  - i) míra požadovaného zlepšení může být z důvodů technické proveditelnosti dosažena pouze postupnými kroky, které lhůty přesahují;
  - ii) dosažení odpovídajícího zlepšení v rámci dané lhůty by bylo neúměrně nákladné;
  - iii) přírodní podmínky nedovolují včasné zlepšení stavu daného vodního útvaru;
- b) prodloužení lhůty a jeho důvody se jmenovitě uvedou a vysvětlí v plánu povodí požadovaném podle článku 13;
- c) prodloužení lhůty se omezí na období maximálně dvou následných aktualizací plánu povodí s výjimkou případů, kdy přírodní podmínky jsou takové, že stanovených cílů nemůže být v těchto obdobích dosaženo;
- d) souhrn opatření požadovaných podle článku 11, která jsou považována za nezbytná k postupnému dosažení požadovaného stavu vodního útvaru v prodloužené lhůtě, důvody jakéhokoli významného zpoždění funkčnosti těchto opatření a očekávaný časový plán jejich provedení jsou uvedeny v plánu povodí. Přehled provádění těchto opatření a souhrn všech dodatečných opatření tvoří součást aktualizovaného plánu povodí.

5. Členské státy mohou připustit pro specifické vodní útvary dosažení méně přísných environmentálních cílů než těch, které jsou uvedeny v odstavci 1, pokud jsou tyto vodní útvary ovlivněny lidskou činností do míry určené v souladu s čl. 5 odst. 1 nebo pokud jsou jejich přírodní podmínky takové, že by dosažení těchto cílů bylo neproveditelné nebo neúměrně nákladné, a pokud jsou splněny všechny tyto podmínky:

- a) environmentálních a sociálně-ekonomických potřeb zajišťovaných takovou lidskou činností nemůže být dosaženo jinými prostředky, které by z hlediska životního prostředí byly významně lepší a nevyžadovaly by neúměrné náklady;

- b) členské státy zajistí, aby:
- povrchové vody dosáhly nejvyššího možného ekologického a chemického stavu, při daných vlivech, kterým nebylo možné se rozumně vyhnout v důsledku povahy lidské činnosti nebo znečištění;
  - podzemní vody dosáhly nejmenších možných změn oproti dobrému stavu podzemních vod, při daných vlivech, kterým nebylo možné se rozumně vyhnout v důsledku povahy lidské činnosti nebo znečištění;
- c) nedojde k dalšímu zhoršení stavu dotčeného vodního útvaru;
- d) stanovení méně přísných environmentálních cílů a příslušné důvody se jmenovitě uvedou v plánu povodí podle článku 13 a tyto cíle budou každých šest let přezkoumány.

6. Dočasné zhoršení stavu vodních útvarů není porušením požadavků této směrnice, pokud je výsledkem okolností přírodní povahy nebo vyšší moci, které jsou výjimečné nebo nemohly být rozumně předpokládány, zejména extrémních povodní a déletrvajících suchých období, nebo důsledkem okolností způsobených haváriemi, které nebylo možné rozumně předvídat, a budou-li splněny všechny následující podmínky:

- a) přijmou se všechny schůdné kroky s cílem předejít dalšímu zhoršování stavu a za účelem neustoupit od dosažení cílů této směrnice u ostatních vodních útvarů neovlivněných uvedenými mimořádnými okolnostmi;
- b) podmínky, za kterých mohou být okolnosti označeny za mimořádné nebo rozumně nepředvídatelné, jsou uvedeny, včetně zavedení příslušných ukazatelů, v plánu povodí;
- c) opatření, která mají být přijata za takovýchto mimořádných okolností, jsou zahrnuta do programů opatření a neoslabí obnovu kvality daného vodního útvaru po skončení mimořádných okolností;
- d) důsledky mimořádných nebo rozumně nepředvídatelných okolností se každoročně přezkoumají a s ohledem na důvody stanovené v odst. 4 písm. a) se přijmou všechna proveditelná opatření s cílem obnovit v co možná nejkratším čase ve vodním útvaru stav, který byl před mimořádnou událostí, a
- e) souhrn důsledků mimořádných okolností a opatření, která byla nebo mají být přijata v souladu s písmeny a) a d), se uvede v nejbližší aktualizaci plánu povodí.

7. Členské státy neporuší tuto směrnici, pokud:

- nedosažení dobrého stavu podzemních vod, dobrého ekologického stavu nebo případně dobrého ekologického potenciálu nebo neúspěch při předcházení zhoršování stavu útvaru povrchové nebo podzemní vody jsou důsledkem nových změn fyzikálních poměrů v útvaru povrchové vody nebo změn hladin útvarů podzemních vod, nebo
- neúspěch při zamezení zhoršování stavu útvaru povrchové vody z velmi dobrého na dobrý je důsledkem nových trvalých činností, které souvisejí s lidským rozvojem, a

jsou-li splněny všechny následující podmínky:

- a) jsou učiněny všechny schůdné kroky k omezení nepříznivých vlivů na stav vodního útvaru;

- b) důvody těchto změn nebo úprav jsou výslovně uvedeny a vysvětleny v plánu povodí požadovaném podle článku 13 a dané cíle se každých šest let přezkoumávají;
- c) důvody těchto změn nebo úprav vyplývají z nadřazeného veřejného zájmu nebo pokud jsou přínosy pro životní prostředí a společnost při dosahování cílů stanovených v odstavci 1 převáženy přínosy nových změn pro lidské zdraví, udržení ochrany obyvatel nebo udržitelný rozvoj, a
- d) prospěšné cíle, které z těchto změn nebo úprav vodního útvaru vyplývají, nelze z důvodů technické neproveditelnosti nebo pro neúměrné náklady dosáhnout jinými prostředky, jež by byly z hlediska životního prostředí významně lepší.

8. Při uplatňování odstavců 3, 4, 5, 6 a 7 členské státy zabezpečí, že nedojde k trvalému vyloučení nebo ústupkům při dosahování cílů požadovaných touto směrnicí v jiných vodních útvarech ležících v téže oblasti povodí a že uplatňování je v souladu se zaváděním jiných předpisů Společenství v oblasti životního prostředí.

9. Je třeba učinit kroky k zajištění toho, aby uplatňování nových ustanovení, včetně uplatňování odstavců 3, 4, 5, 6 a 7, zaručilo přinejmenším stejnou úroveň ochrany jako stávající právní předpisy Společenství.“

7 Článek 5 odst. 1 směrnice 2000/60 stanoví:

„Každý členský stát zajistí, aby byla pro každou oblast povodí a pro část mezinárodní oblasti povodí ležící na jeho území zpracována:

- analýza jejích charakteristik,
- přezkoumání vlivů lidské činnosti na stav povrchových vod a podzemních vod a
- ekonomická analýza využívání vod,

a to podle technických specifikací uvedených v přílohách II a III a ve lhůtě nejpozději do čtyř let ode dne vstupu této směrnice v platnost.“

8 Článek 6 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„Členské státy zajistí zřízení registru nebo registrů všech oblastí nacházejících se v každé oblasti povodí, které byly podle příslušných právních předpisů Společenství na ochranu povrchových a podzemních vod nebo na zachování stanovišť a druhů živočichů a rostlin přímo závislých na vodě vymezeny jako oblasti vyžadující zvláštní ochranu. Členské státy zajistí, aby registry byly dokončeny nejpozději do čtyř let ode dne vstupu této směrnice v platnost.“

9 Článek 9 odst. 1 první pododstavec téže směrnice uvádí:

„Členské státy vezmou v úvahu zásadu návratnosti nákladů na vodohospodářské služby, včetně environmentálních nákladů a nákladů na využívané zdroje, s ohledem na ekonomickou analýzu provedenou podle přílohy III, a zejména v souladu se zásadou, že znečišťovatel platí.“

10 Článek 11 odst. 7 směrnice 2000/60 zní následovně:

„Programy opatření se stanoví nejpozději do devíti let ode dne vstupu této směrnice v platnost a všechna opatření musí být proveditelná nejpozději do 12 let od tohoto data.“

11 Článek 13 této směrnice stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby byl pro každou oblast povodí ležící zcela na jejich území zpracován plán povodí.

[...]

4. Plán povodí obsahuje informace podrobně uvedené v příloze VII.

5. Plány povodí mohou být doplněny vypracováním podrobnějších programů a plánů pro dílčí povodí, odvětví, problém nebo typ vod, které se budou zabývat jednotlivými aspekty hospodaření s vodou. Provedení těchto opatření nezbavuje členské státy žádné povinnosti uvedené v ostatních částech této směrnice.

6. Plány povodí se zveřejní nejpozději do devíti let ode dne vstupu této směrnice v platnost.

7. Plány povodí budou přezkoumány a aktualizovány nejpozději do 15 let ode dne vstupu této směrnice v platnost a následně po každých šesti letech.“

12 Článek 14 uvedené směrnice zní následovně:

„1. Členské státy podpoří aktivní zapojení všech zúčastněných stran při provádění této směrnice, zejména při vypracování, přezkoumání a aktualizaci plánů povodí. Členské státy zajistí, aby pro každou oblast povodí byly k připomínkám veřejnosti, včetně uživatelů zveřejněny a zpřístupněny:

- a) časový plán a program prací pro vypracování plánu, včetně prohlášení o konzultačních opatřeních, která mají být přijata, nejméně tři roky před začátkem období, kterého se plán týká;
- b) předběžný přehled významných problémů hospodaření s vodou zjištěných v povodí, a to nejméně dva roky před začátkem období, kterého se plán týká;
- c) kopie návrhu plánu povodí, a to nejméně jeden rok před začátkem období, kterého se plán týká.

Na žádost musí být umožněn přístup k podkladovým dokumentům a informacím použitým pro vypracování návrhu plánu povodí.

2. Členské státy poskytnou nejméně šest měsíců na písemné připomínky k těmto dokumentům, aby byly umožněny aktivní zapojení a konzultace.

3. Odstavce 1 a 2 se rovněž uplatní pro aktualizované plány povodí.“

13 Článek 15 téže směrnice stanoví:

„1. Členské státy zašlou kopie plánů povodí a všechny jejich pozdější aktualizace Komisi a všem dalším členským státům, jichž se to týká, a to do tří měsíců od jejich zveřejnění:

- a) pro oblasti povodí, které leží zcela na území členského státu, všechny plány povodí zahrnující toto státní území a zveřejněné podle článku 13;
- b) pro mezinárodní oblasti povodí alespoň tu část plánů povodí, která zahrnuje území členského státu.

2. Členské státy předloží souhrnné zprávy o:

- analýzách požadovaných podle článku 5 a
- monitorovacích programech podle článku 8,

zpracované pro potřeby prvního plánu povodí do tří měsíců od jejich dokončení.

3. Členské státy předloží do tří let od zveřejnění každého plánu povodí nebo jeho aktualizace podle článku 13 dílčí zprávu, která popíše pokrok dosažený při provádění plánovaného programu opatření.“

- 14 Podle čl. 24 odst. 1 prvního pododstavce směrnice 2000/60 uvedou členské státy v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 22. prosince 2003 a neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Směrnice 85/337

- 15 Článek 1 směrnice 85/337 zní následovně:

„1. Tato směrnice se vztahuje na posuzování vlivů těch veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, které by mohly mít významný vliv na životní prostředí.

2. Pro účely této směrnice se rozumí:

„záměrem“

- provádění stavebních prací nebo výstavba jiných zařízení nebo děl,
- jiné zásahy do přírodního prostředí a krajiny včetně těch, které se týkají těžby nerostných surovin;

„oznamovatelem“

žadatel o povolení soukromého záměru nebo orgán veřejné moci, který dá podnět k záměru;

„povolením“

rozhodnutí příslušného orgánu nebo orgánů, které opravňuje oznamovatele k uskutečnění záměru.

„veřejností“

jedna nebo více fyzických nebo právnických osob a jejich sdružení, organizace nebo skupiny v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi;

„dotčenou veřejností“

veřejnost, která je nebo by mohla být ovlivněna rozhodovacími řízeními pro oblast životního prostředí podle čl. 2 odst. 2, nebo která má na těchto řízeních určitý zájem; pro účely této definice se předpokládá, že nevládní organizace podporující ochranu životního prostředí a splňující požadavky vnitrostátních právních předpisů mají na rozhodování ve věcech životního prostředí zájem;

[...]

5. Tato směrnice se nevztahuje na záměry, jejichž jednotlivé části jsou přijímány zvláštními vnitrostátními právními předpisy, protože cílů této směrnice, včetně cíle poskytovat informace, se dosahuje prostřednictvím zákonodárného procesu.'

16 Článek 2 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„Členské státy přijmou všechna opatření nezbytná k zajištění, aby ještě před vydáním povolení byly záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí mimo jiné v důsledku své povahy, rozsahu nebo umístění, podrobeny schvalovacímu postupu a posouzeny z hlediska jejich vlivů. [...]“

17 Článek 5 odst. 3 téže směrnice stanoví:

„Informace, které má oznamovatel poskytnout v souladu s odstavcem 1, musí zahrnovat alespoň:

- popis záměru obsahující informace o jeho umístění, povaze a rozsahu,
- popis zamýšlených opatření k vyloučení a omezení významných škodlivých vlivů a je-li to možné je i k jejich nápravě,
- údaje nezbytné ke zjištění a posouzení hlavních vlivů, které by záměr mohl mít na životní prostředí,
- nástin hlavních alternativních řešení uvažovaných oznamovatelem a uvedení hlavních důvodů jeho výběru, s přihlédnutím k vlivům na životní prostředí,
- všeobecně srozumitelné shrnutí informací uvedených v předchozích odrážkách.“

18 Článek 6 směrnice 85/337 stanoví:

„1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění, aby orgány, kterých by se záměr mohl týkat, měly vzhledem ke své zvláštní působnosti v otázkách životního prostředí možnost vyjádřit své stanovisko k informacím poskytnutým oznamovatelem a k žádosti o povolení. Za tímto účelem členské státy určí orgány, s nimiž je třeba záměr projednat, buď obecně, nebo v jednotlivých případech. Těmto orgánům musí být předány informace shromážděné podle článku 5. Podrobné podmínky týkající se projednání stanoví členské státy.

2. Následující informace musí být sděleny veřejnosti v počátečním stádiu rozhodovacích řízení pro oblast životního prostředí podle čl. 2 odst. 2 a nejpozději, jakmile je možné tyto informace rozumně poskytnout, a to buď prostřednictvím veřejného oznámení, nebo jinými vhodnými prostředky jako například elektronickými médii, jsou-li k dispozici:

- a) žádost o povolení;
- b) skutečnost, že záměr podléhá posouzení vlivů na životní prostředí, a případně také skutečnost, že se na něj vztahuje článek 7;
- c) údaje o příslušných orgánech odpovědných za vydávání rozhodnutí, o orgánech, od kterých je možné obdržet příslušné informace, a o orgánech, na které se lze obracet s připomínkami či dotazy, a také údaje o lhůtách pro podávání připomínek či dotazů;
- d) povaha možných rozhodnutí nebo návrh rozhodnutí, je-li k dispozici;
- e) údaj o dostupnosti informací shromážděných podle článku 5;
- f) informace o tom, kdy, kde a jakým způsobem budou příslušné informace zpřístupněny;

g) podrobné podmínky účasti veřejnosti stanovené podle odstavce 5 tohoto článku.

3. Členské státy zajistí, aby dotčené veřejnosti byly v přiměřených lhůtách zpřístupněny tyto informace:

- a) veškeré informace shromážděné podle článku 5;
- b) v souladu s vnitrostátními právními předpisy hlavní zprávy a doporučení adresované příslušnému orgánu nebo orgánům v době, kdy je dotčená veřejnost informována v souladu s odstavcem 2 tohoto článku;
- c) v souladu s ustanoveními směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí [Úř. věst. L 41, s. 26; Zvl. vyd. 15/07, s. 375] informace neuvedené v odstavci 2 tohoto článku, které jsou významné pro rozhodnutí podle článku 8 a které jsou dostupné až po informování dotčené veřejnosti podle odstavce 2 tohoto článku.

[...]"

19 Článek 8 uvedené směrnice stanoví:

„Výsledky jednání a informace shromážděné podle článků 5, 6 a 7 musí být brány v úvahu v povolovacím řízení.“

20 Článek 9 odst. 1 téže směrnice zní následovně:

„Pokud bylo povolení vydáno nebo zamítnuto, příslušný orgán nebo orgány o tom vhodným postupem uvědomí veřejnost a zpřístupní jí tyto informace:

- obsah rozhodnutí a všechny podmínky k němu připojené,
- po posouzení názorů a obav vyjádřených dotčenou veřejností, hlavní důvody a úvahy, na kterých je rozhodnutí založeno, včetně informací o procesu účasti veřejnosti,
- popis případných hlavních opatření k vyloučení, snížení a pokud možno vyrovnání významných nepříznivých vlivů.“

Směrnice 2001/42

21 Článek 2 směrnice 2001/42 stanoví:

„Pro účely této směrnice se:

- a) „plány a programy“ rozumějí plány a programy včetně těch, které jsou spolufinancovány Evropským společenstvím, a rovněž jejich veškeré změny:
  - které podléhají přípravě nebo přijetí orgánem na národní, regionální nebo místní úrovni nebo které připravuje úřad pro legislativní proces tak, aby mohly být přijaty parlamentem nebo vládou, a
  - které jsou vyžadovány právními a správními předpisy;

[...]"

22 Článek 3 odst. 2 uvedené směrnice stanoví:

„S výhradou odstavce 3 se posouzení vlivů na životní prostředí provádí u všech plánů a programů,

- a) které se připravují v odvětvích zemědělství, lesnictví, rybolovu, energetiky, průmyslu, dopravy, nakládání s odpady, vodohospodářství, telekomunikací, turistiky, územního plánování nebo využívání půdy a které stanoví rámec pro budoucí schvalování záměrů uvedených v přílohách I a II směrnice 85/337/EHS nebo
- b) u kterých je vyžadováno posouzení podle článků 6 a 7 směrnice 92/43/EHS s ohledem na možný vliv na území.“

Směrnice 92/43

23 Třetí bod odůvodnění směrnice 92/43 uvádí, že „vzhledem k tomu, že hlavním cílem této směrnice je podpořit ochranu biologické rozmanitosti s ohledem na hospodářské, sociální, kulturní a regionální požadavky, představuje tato směrnice příspěvek k obecnému cíli udržitelného rozvoje; [...] zachování biologické rozmanitosti může v určitých případech vyžadovat udržování nebo přímo podporu určitých lidských činností.“

24 Článek 2 odst. 3 uvedené směrnice stanoví:

„Opatření přijímaná na základě této směrnice musí brát v úvahu hospodářské, sociální a kulturní požadavky a regionální a místní charakteristiky.“

25 Článek 3 odst. 1 téže směrnice zní následovně:

„Pod názvem NATURA 2000 bude vytvořena spojitá evropská ekologická síť zvláštních oblastí ochrany. Tato síť složená z lokalit s přírodními stanovišti uvedenými v příloze I a stanovišti druhů uvedenými v příloze II umožní zachovat příslušné typy přírodních stanovišť a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska jejich ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.

Síť NATURA 2000 zahrne i zvláště chráněná území [dále jen „ZCHÚ“] označená členskými státy podle směrnice [Rady] 79/409/EHS [ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 103, s. 1; Zvl. vyd. 15/01, s. 98)].“

26 Článek 4 směrnice 92/43 stanoví:

„1. Na základě kritérií stanovených v příloze III (etapa 1) a na základě příslušných vědeckých informací navrhne každý členský stát seznam lokalit, v němž bude uvedeno, jaké typy přírodních stanovišť z přílohy I a jaké druhy z přílohy II, původní pro toto území, se na jednotlivých lokalitách vyskytují. [...]

Seznam spolu s informacemi o každé lokalitě musí být do tří let po zveřejnění této směrnice předložen Komisi. Informace budou zahrnovat mapu lokality, její název, zeměpisnou polohu, rozlohu a údaje vyplývající z uplatnění kritérií vyjmenovaných v příloze III (etapa 1) v úpravě stanovené Komisí a v souladu s postupem podle článku 21.

2. Na základě kritérií stanovených v příloze III (etapa 2) a v rámci jak každé z pěti biogeografických oblastí uvedených v čl. 1 písm. c) bod iii), tak celého území uvedeného v čl. 2 odst. 1, vypracuje Komise po dohodě s každým členským státem návrh seznamu lokalit významných pro Společenství [(dále jen „LVS“)], které vybere ze seznamů členských států, na nichž se vyskytuje jeden nebo více prioritních typů přírodních stanovišť nebo prioritních druhů.

[...]

Seznam lokalit vybraných jako [LVS], na nichž se vyskytuje jeden nebo více typů prioritních přírodních stanovišť nebo prioritních druhů, přijme Komise postupem podle článku 21.

3. Seznam uvedený v odstavci 2 bude vypracován do 6 let od oznámení této směrnice.

4. Jakmile je [LVS] přijata postupem podle odstavce 2, vyhlásí příslušný členský stát co nejdříve a nejpozději do šesti let tuto lokalitu jako zvláštní oblast ochrany a podle významu lokality stanoví priority pro uchování nebo obnovu příznivého stavu z hlediska ochrany u typu přírodního stanoviště uvedeného v příloze I nebo druhu uvedeného v příloze II a pro ekologickou soudržnost sítě NATURA 2000 a také podle toho, jak jsou tyto lokality ohroženy postupným znehodnocováním nebo zničením.

5. Jakmile je některá lokalita zařazena do seznamu uvedeného v třetím pododstavci odstavce 2, vztahuje se na ni ustanovení čl. 6 odst. 2, 3 a 4.“

27 Článek 6 odst. 2 až 4 uvedené směrnice stanoví:

„2. Členské státy přijmou vhodná opatření, aby v oblastech zvláštní ochrany vyloučily poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů ani k vyrušování druhů, pro něž jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné ve vztahu k cílům této směrnice.

3. Jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu a s výhradou odstavce 4 schválí příslušné orgány příslušného státu tento plán nebo projekt teprve poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, a co si v případě potřeby opatří stanovisko široké veřejnosti.

4. Pokud navzdory negativnímu výsledku posouzení důsledků pro lokalitu musí být určitý plán nebo projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, přesto uskutečněn a není-li k dispozici žádné alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě NATURA 2000. O přijatých kompenzačních opatřeních uvědomí Komisi.

Jestliže se na dotyčné lokalitě vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť a/nebo prioritní druhy, pak mohou být uplatněny pouze důvody související s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti s nesporně příznivými důsledky mimořádného významu pro životní prostředí nebo jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu podle stanoviska Komise.“

28 Článek 7 téže směrnice zní následovně:

„Povinnosti vyplývající z ustanovení čl. 6 odst. 2, 3 a 4 této směrnice nahrazují povinnosti vyplývající z první věty čl. 4 odst. 4 směrnice 79/409/EHS, pokud jde o území označená podle čl. 4 odst. 1 nebo obdobně uznána podle čl. 4 odst. 2 uvedené směrnice, a to ode dne provádění této směrnice nebo ode dne označení nebo uznání členským státem podle směrnice 79/409/EHS, podle toho, které datum je pozdější.

Směrnice 79/409

29 Článek 4 odst. 1 a 2 směrnice 79/409 stanoví:

„1. Druhy uvedené v příloze I musí být předmětem zvláštních opatření týkajících se ochrany jejich stanovišť s cílem zajistit přežití těchto druhů a rozmnožování v jejich areálu rozšíření.

[...]

Členské státy především označí území nejvhodnější z hlediska počtu druhů a rozlohy jako [ZCHÚ] určené pro ochranu těchto druhů, přičemž vezmou v úvahu jejich požadavky na ochranu na pevnině a na moři v zeměpisné oblasti, na niž se tato směrnice vztahuje.

[...]

2. Členské státy přijmou obdobná opatření pro pravidelně se vyskytující stěhovavé druhy, které nejsou uvedeny v příloze I, přičemž vezmou v úvahu potřebu jejich ochrany na moři a na pevnině v zeměpisné oblasti, na niž se tato směrnice vztahuje, pokud jde o zimoviště, místa zastávek na jejich tahových cestách, místa, kde se tažné druhy rozmnožují a pelichají. V této souvislosti věnují členské státy zvláštní pozornost ochraně mokřadů, a zejména mokřadů mezinárodního významu.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 30 Spor v původním řízení se týká záměru částečného odklonění horního toku řeky Achéloos do Thesálie (dále jen „záměr dotčený v původním řízení“). Tento rozsáhlý záměr, který má vyřešit nejen zavlažování v regionu Thesálie a výrobu elektřiny, ale i zásobování vodou pro všechna města v tomto regionu, byl předmětem dlouhého sporu. Ekologické organizace, mezinárodní nevládní organizace i dotčené územně správní celky podaly několik žalob na neplatnost ministerských nařízení, kterými byly schváleny postupné verze tohoto záměru.
- 31 Dvěma rozhodnutími příslušných ministrů ze dne 9. října 1991 a 21. dubna 1992 byly původně pro některá samostatná technická díla v rámci uvedeného záměru schváleny environmentální požadavky, které se týkaly tunelu v délce 18,5 km odvádějícího vodu z řeky Achéloos do Thesálie, jakož i přehrad, vodních nádrží a děl souvisejících s tímto záměrem.
- 32 Tato dvě ministerská rozhodnutí byla zrušena rozsudky č. 2759/1994 a 2760/1994 Symvoulio tis Epikrateias (Státní rada) z důvodu, že nevycházela z úplného posouzení vlivu záměru dotčeného v původním řízení na životní prostředí. Tento soud dospěl k závěru, že odklonění části toku řeky Achéloos do Thesálské nížiny je složitým technickým záměrem velkého rozsahu, jehož celkový vliv na životní prostředí v dotčených oblastech nelze omezit pouze na souhrn důsledků, které mají jednotlivá díla v místním měřítku. Ke změření a posouzení důsledků tohoto záměru proto podle něj nestačilo uvést, jaký vliv mají na životní prostředí jednotlivá díla, ale bylo nutno vypracovat celkovou studii, v níž by byly za pomoci odpovídající vědecké metody společně zohledněny a posouzeny různé jednotlivé důsledky, jakož i následný vliv uvedeného záměru na životní prostředí.
- 33 V návaznosti na tyto rozsudky byla provedena jednotná studie týkající se všech děl, která měla být realizována v rámci záměru dotčeného v původním řízení. Meziresortním rozhodnutím příslušných ministrů ze dne 15. prosince 1995 tak byly schváleny environmentální požadavky pro částečné odklonění horního toku řeky Achéloos do Thesálie, jakož i realizace a fungování děl spjatých s touto operací, mezi něž patřily zejména vodní elektrárny. Dalším ministerským rozhodnutím byl dále z 1 100 milionů na 600 milionů m³ za rok snížen maximální objem vody, kterou bylo možné odklonit.
- 34 Proti těmto rozhodnutím byla opět podána žaloba na neplatnost, které Symvoulio tis Epikrateias vyhověl rozsudkem č. 3478/2000. Tento soud rozhodl, že s ohledem na zjištění a posouzení obsažená ve studii o vlivu na životní prostředí tento dokument patrně důsledně zvažil a zdokumentoval vliv těchto děl na životní prostředí ve vztahu k potřebám, které měla tato díla uspokojit, a zejména ve vztahu k požadavku na udržení a posílení produktivity Thesálské nížiny. Tento soud však taktéž rozhodl, že uvedená studie neobsahovala žádné alternativní řešení, které by umožnilo zabránit zničení většiny významných památek v dotčeném regionu. Uvedená rozhodnutí proto byla v celém rozsahu zrušena.

- 35 Poté, co Symvoulio tis Epikrateias vydal uvedený rozsudek, ministr pro životní prostředí a veřejné práce rozhodl nechat vypracovat „doplňkovou studii o vlivu částečného odklonění řeky Achéloos do Thesálie na životní prostředí“. Z této studie provedené v roce 2002 vyplývá, že jejím cílem bylo konkrétně zkoumat alternativní celkové záměry tohoto odklonění, přinést nové údaje o životním prostředí v oblastech dotčených pracemi, které se v mezidobí nashromáždily, a upřesnit vliv na životní prostředí a nápravná opatření s ohledem na specifické technické studie uskutečněné v uvedených oblastech od provedení studie o vlivu na životní prostředí v roce 1995. Uvedená doplňková studie byla schválena rozhodnutím ministra kultury ze dne 13. března 2003.
- 36 Příslušní ministři dále dne 19. března 2003 vydali meziresortní rozhodnutí, kterým byly schváleny environmentální požadavky pro výstavbu a fungování děl odklánějících částečně horní tok řeky Achéloos do Thesálie.
- 37 Tato rozhodnutí byla zrušena rozsudkem Symvoulio tis Epikrateias č. 1688/2005. V uvedeném rozsudku bylo rozhodnuto, že s ohledem na aktuální znění ustanovení zákona 1739/1987 (FEK A' 201/20.11.1987) a ve světle směrnice 2000/60 i zásady udržitelného hospodaření s vodou se realizace děl využívajících vodní zdroje povoluje pouze v případě, že tato díla jsou součástí programu udržitelného rozvoje uvedených zdrojů. Díla v rámci záměru dotčeného v původním řízení však nikdy nebyla součástí takového programu a tento program nebyl nikdy realizován. V návaznosti na uvedený zrušovací rozsudek zrušil Symvoulio tis Epikrateias rozsudkem č. 1186/2006 též rozhodnutí ze dne 18. března 2005, kterým ministr pro životní prostředí schválil přidělení zakázky „na dokončení přehrady v Sykii“.
- 38 Dne 2. srpna 2006 byl přijat zákon 3481/2006 (FEK A' 162/2.8.2006), jehož články 9 a 13 schvalující záměr dotčený v původním řízení byly dne 6. července 2006 předloženy řeckému parlamentu ve formě dodatku. Článek 9 tohoto zákona stanovil, že až do schválení národního programu řízení a ochrany národních vodních zdrojů a do schválení regionálních řídicích plánů je možné schválit specifické plány pro povodí a odklonit vodu do jiných povodí, přičemž záměry takových plánů, které jsou značně rozsáhlé či ve státním zájmu, musejí být schváleny zákonem. Článek 13 uvedeného zákona kvalifikoval práce související s uvedeným záměrem jako práce značného rozsahu ve státním zájmu a byl jím schválen plán povodí řek Achéloos a Pineios, jakož i specifikace v oblasti životního prostředí použitelné pro výstavbu a fungování děl souvisejících s tímto záměrem.
- 39 Článek 13 odst. 4 zákona 3481/2006 stanovil, že v souladu s plánem a s environmentálními požadavky schválenými v odstavci 3 téhož článku lze zprovoznit či dokončit veřejné záměry, jakož i díla Dimosia Epicheirisi Ilektrismou (dále jen „DEI“) související s odkloněním horního toku řeky Achéloos do Thesálie či s výrobou elektrické energie, které byly předmětem veřejné zakázky a byly dokončeny či jsou ve fázi realizace. Společnost, které byly zakázky přiděleny, obdržela na základě tohoto ustanovení příkaz k pokračování v pracích, které přerušila v návaznosti na rozsudek, jímž bylo zrušeno rozhodnutí o přidělení zakázky.
- 40 Žalobci v původním řízení se domáhají, aby byl záměr dotčený v původním řízení zrušen v celém rozsahu. Žaloby jsou namířeny jak proti článku 13 zákona 3481/2006, tak proti souvisejícím správním aktům. Symvoulio tis Epikrateias uvádí, že akty, jimiž byly schváleny požadavky v oblasti životního prostředí, i akty, na jejichž základě měla být realizována související díla, svými rozsudky zrušil již před vstupem zákona 3481/2006 v platnost. Podle předkládajícího soudu zde tedy existuje tendence přijmout je znova prostřednictvím výše uvedeného plánu schváleného na základě článku 9 tohoto zákona. Hlavní otázka nastolená ve sporu v původním řízení zní, zda jsou ustanovení článku 9 a 13 uvedeného zákona slučitelná s unijním právem.
- 41 V tomto kontextu se Symvoulio tis Epikrateias rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru k rozhodnutí následující předběžné otázky:
- „1) Zavádí ustanovení čl. 13 odst. 6 směrnice 2000/60/ES [...] jen nejzazší lhůtu (22. prosince 2009) pro zpracování plánů pro hospodaření s vodními zdroji, nebo je toto datum konkrétní lhůtou pro provedení příslušných ustanovení článků 3, 4, 5, 6, 9, 13 a 15 uvedené směrnice?

- 2) V případě, že Soudní dvůr rozhodne, že výše uvedené ustanovení [této] směrnice zavádí pouze nejzazší lhůtu (22. prosince 2009) pro zpracování plánů pro hospodaření s vodními zdroji:

Je vnitrostátní právní předpis, který umožňuje odklonění vody z jednoho určitého povodí do jiného povodí, i když předtím nebyly vypracovány plány pro oblasti povodí, v nichž se nacházejí povodí, z nichž a do nichž se uskuteční odklonění vody, v souladu s ustanoveními článků 2, 3, 5, 6, 9, 13 a 15 směrnice 2000/60/ES, vezme-li se zejména v úvahu skutečnost, že podle čl. 2 odst. 15 uvedené směrnice je hlavní jednotkou pro správu povodí oblast povodí, do něhož patří?

- 3) V případě kladné odpovědi:

Je podle článků 2, 3, 4, 5, 6, 9, 13 a 15 směrnice 2000/60/ES povoleno odklonění vody z jedné oblasti povodí do sousední oblasti povodí? V případě kladné odpovědi, může být účelem tohoto odklonění výhradně uspokojování potřeby pitné vody, nebo může být účelem i zavlažování a výroba energie? Je ve smyslu výše uvedených ustanovení [této] směrnice v každém případě potřeba odůvodněné rozhodnutí správního orgánu na základě nezbytné odborné studie, že oblast povodí, do níž se voda odvádí, nemůže svými vlastními vodními zdroji zabezpečit potřebu v oblasti zásobování pitnou vodou, zavlažování atd.?

- 4) V případě, že Soudní dvůr rozhodne o otázce 1 tak, že prohlásí, že čl. 13 odst. 6 směrnice 2000/60/ES nezavádí jen nejzazší lhůtu (22. prosince 2009) pro vypracování plánů na hospodaření s vodními zdroji, ale určuje konkrétní lhůtu pro provedení relevantních ustanovení článků 3, 4, 5, 6, 9, 13 a 15 uvedené směrnice, je třeba kromě toho položit následující předběžnou otázku:

Ohrožuje vnitrostátní právní předpis, přijatý ve výše uvedené zvláštní lhůtě, který umožňuje odklonění vody z jednoho určitého povodí do jiného, i když předtím nebyly vypracovány plány pro oblasti povodí, v nichž se nacházejí povodí, z nichž a do nichž se převádí voda, užitečný účinek uvedené směrnice, nebo je při přezkumu, zda je ohrožen užitečný účinek směrnice, třeba brát v úvahu taková kritéria, jako jsou rozsah předpokládaných opatření či cíle odklonění vody?

- 5) Je právní úprava přijatá vnitrostátním parlamentem, jíž se schvalují plány povodí, v souladu s články 13, 14 a 15 směrnice 2000/60/ES, které se týkají informování veřejnosti, konzultací a účasti veřejnosti, jestliže příslušné vnitrostátní předpisy nestanoví fázi konzultací s veřejností v průběhu řízení před vnitrostátním parlamentem a jestliže ze skutečností ve spisu nevyplývá, že byl dodržen postup konzultací se správními orgány, který stanoví [uvedená] směrnice?

- 6) Splňuje studie o vlivu na životní prostředí, která se týká výstavby přehrad a převádění vody a která byla předložena ke schválení vnitrostátnímu parlamentu poté, co soud zrušil akt, jímž byla již schválena a zveřejněna, aniž byl tento postup opakován, ve smyslu směrnice Rady 85/337/EHS [...] požadavky na informovanost a účast veřejnosti podle článků 1, 2, 5, 6, 8 a 9 výše uvedené směrnice?

- 7) Spadá plán na odklonění řeky, který:

a) zahrnuje výstavbu přehrad a odklonění vody z oblasti povodí západní Řecko a Epirus do oblastí Thesálie;

b) spadá do oblasti působnosti směrnice 2000/60/ES;

c) se týká děl stanovených ve směrnici Rady 85/337/EHS, a

d) může mít vliv na životní prostředí v oblastech podle směrnice Rady 92/43/EHS [...],

do rozsahu působnosti směrnice 2001/42/ES?

8) V případě kladné odpovědi:

Mohou být akty, které se týkaly sporného díla a které byly se zpětnou účinností zrušeny soudními rozhodnutími, považovány ve smyslu čl. 13 odst. 1 směrnice 2001/42/ES za formální přípravné akty přijaté před 21. červencem 2004, takže neexistuje povinnost vypracovat strategickou studii o posouzení vlivu na životní prostředí?

9) V případě záporné odpovědi:

Jsou studie provedené na základě ustanovení směrnic 2000/60/ES a 85/337/ES postačující pro dodržení ustanovení směrnice 2001/42/ES ve smyslu čl. 11 odst. 2 směrnice 2001/42/ES v případě, kdy plán spadá zároveň do působnosti uvedené směrnice a směrnic 2000/60/ES a 85/337/ES, které rovněž stanoví posuzování vlivu projektu na životní prostředí, nebo je nezbytné provést samostatné strategické posouzení vlivu na životní prostředí?

10) Spadaly ve smyslu článků 3, 4 a 6 směrnice 92/43/EHS [...] oblasti, které byly zahrnuty do národních seznamů [...] LVS a které byly nově zahrnuty do seznamu Společenství LVS, pod ochranu směrnice 92/43/EHS před zveřejněním rozhodnutí Komise 2006/613/ES ze dne 19. července 2006, [kterým se na základě směrnice 92/43 přijímá] seznam lokalit významných pro Společenství ve středomořské biogeografické oblasti [(Úř. věst. L 259, s. 1)]?

11) Je ve smyslu článků 3, 4 a 6 směrnice 92/43/EHS možné, aby příslušné vnitrostátní orgány vydaly povolení k provádění plánu odklonu vod, který přímo nesouvisí se zachováním oblasti nebo není nezbytný pro péči o oblast, jež patří do zvláště chráněného území, pokud se ve všech studiích přiložených k dokumentaci k tomuto dílu konstatuje, že chybějí důvěryhodné a aktualizované údaje nebo údaje týkající se ptactva v této oblasti?

12) Mohou ve smyslu článků 3, 4 a 6 směrnice 92/43/EHS důvody, na základě nichž se uskutečňuje plán odklonu vod, jež souvisejí především se zavlažováním a až ve druhé řadě s potřebou pitné vody pro domácnosti, představovat naléhavé důvody veřejného zájmu vyžadované [touto] směrnicí k tomu, aby byla realizace takového záměru povolena, a to bez ohledu na jeho negativní vliv na oblasti chráněné výše uvedenou směrnicí?

13) V případě kladné odpovědi:

Mají být ve smyslu článků 3, 4 a 6 směrnice 92/43/EHS vzata v úvahu kritéria, jako jsou rozsah odklonu a význam prací, které odklon vyžaduje, aby bylo možno určit, zda nezbytná vyrovnávací opatření mohou zaručit ochranu celkové soudržnosti lokality NATURA 2000, která je poškozena plánem na odklon vody?

14) Mohou příslušné vnitrostátní orgány ve smyslu článků 3, 4 a 6 směrnice 92/43/EHS vykládaných ve světle zásady udržitelného rozvoje, jak je zakotvena v článku 6 ES, vydat povolení k realizaci plánu na odklon vody v rámci lokality NATURA 2000, který s ní přímo nesouvisí nebo není nezbytný pro ochranu soudržnosti této lokality, pokud ze studie o vlivu dotyčného plánu na životní prostředí vyplývá, že by v jeho důsledku došlo ke změně přirozeného říčního ekosystému na antropizovaný říční a jezerní ekosystém?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 42) Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 13 odst. 6 směrnice 2000/60 stanoví pouze lhůtu pro vypracování plánu povodí, nebo stanoví i zvláštní lhůtu pro provedení některých ustanovení článků 3, 4, 5, 6, 9, 13 a 15 této směrnice.

- 43 Podle čl. 24 odst. 1 prvního pododstavce směrnice 2000/60 měly členské státy uvést v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 22. prosince 2003.
- 44 Okolnost, že podle čl. 13 odst. 6 směrnice 2000/60 musí být plány povodí zveřejněny nejpozději do devíti let ode dne jejího vstupu v platnost, tj. do 22. prosince 2009, nemění nic na konečném datu stanoveném v čl. 24 odst. 1 této směrnice pro její provedení.
- 45 Článek 13 odst. 6 směrnice 2000/60 se totiž netýká lhůty pro její provedení, ale stanoví pouze nejzazší datum pro provedení jednoho z opatření, která členské státy musí přijmout na základě této směrnice poté, co byla provedena.
- 46 Soudní dvůr již ostatně judikoval, že tím, že byly z vnitrostátních právních předpisů platných k září 2004 vyloučeny definice pojmů obsažené v článku 2 směrnice 2000/60 a lhůty, během nichž musí být dosaženo souladu s normami kvality vody, lhůty stanovené články 4 až 6 a 8 téže směrnice, nebyly povinnosti vyplývající z uvedeného článku 2 vykládaného ve spojení s posledně zmíněnými ustanoveními splněny s požadovanou závazností (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. listopadu 2006, Komise v. Lucembursko, C-32/05, Sb. rozh. s. I-11323, body 16, 17 a 65).
- 47 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 13 odst. 6 a čl. 24 odst. 1 směrnice 2000/60 musí být vykládány v tom smyslu, že datum 22. prosince 2009 stanoví jako datum uplynutí lhůty stanovené členským státům ke zveřejnění plánů pro oblasti povodí a datum 22. prosince 2003 stanoví jako datum, k němuž pro členské státy uplyne nejzazší lhůta k provedení této směrnice a zejména jejích článků 3 až 6, 9, 13 a 15.

Ke druhé až čtvrté otázce

- 48 Podstatou druhé až čtvrté otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda musí být směrnice 2000/60 vykládána v tom smyslu, že brání ustanovení vnitrostátního práva, které před datem 22. prosince 2009 povoluje odklon vody z jednoho povodí do druhého či z jedné oblasti povodí do druhé v případě, že příslušné vnitrostátní orgány dosud nepřijaly plány dotčených oblastí povodí. V případě záporné odpovědi se dále táže, zda k takovému odklonu může dojít pouze pro účely zásobování pitnou vodou, nebo též pro účely zavlažování a výroby elektrické energie. Nakonec se táže, zda slučitelnost takového odklonu s touto směrnicí je podmíněna tím, že povodí či oblast povodí, kam je voda odváděna, není s to uspokojit potřeby zásobování pitnou vodou, výroby elektřiny či zavlažování z vlastních vodních zdrojů.
- 49 V tomto ohledu je nutno nejprve připomenout, že záměr dotčený v původním řízení se týká odklonu vody z jednoho povodí do jiného či z jedné oblasti povodí do jiné, a proto může být, jak uvedla generální advokátka v bodech 66 a 67 svého stanoviska, neslučitelný s environmentálními cíli podle čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/60.
- 50 Dále je nutno připomenout, že záměr dotčený v původním řízení byl řeckým zákonodárcem přijat dne 2. srpna 2006.
- 51 Co se týče otázky, zda dotčený členský stát již měl povinnost dodržet environmentální cíle podle čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/60 v okamžiku přijetí uvedeného záměru, je nutno uvést, že pokud jde o povrchové a podzemní vody, členské státy podle uvedeného ustanovení přijímají při uskutečňování programů opatření uvedených v plánech povodí příslušná ochranná opatření.
- 52 Článek 4 odst. 1 směrnice 2000/60 tak váže příslušná ochranná opatření, která musí členské státy na základě uvedeného ustanovení přijmout, na předchozí existenci plánu pro dotčenou oblast povodí.
- 53 Směrnice 2000/60 tudíž a *priori* nezakazuje odklon vody z jednoho povodí do druhého či z jedné oblasti povodí do jiné před zveřejněním plánů pro dotčené oblasti povodí, k němuž však musí v souladu s čl. 13 odst. 6 uvedené směrnice dojít nejpozději dne 22. prosince 2009.

- 54 Je přitom nesporné, že k okamžiku přijetí záměru dotčeného v původním řízení plány pro oblasti povodí týkající se povodí dotčených uvedeným záměrem neexistovaly (viz rozsudek ze dne 19. dubna 2012, Komise v. Řecko, C-297/11, bod 17).
- 55 K datu, k němuž byl přijat záměr dotčený v původním řízení, tak Řecká republika neměla povinnost vypracovat plány pro oblasti povodí dotčené projektem. Přestože lhůta pro provedení směrnice 2000/60 stanovená v jejím čl. 24 odst. 1 prvním pododstavci uplynula, lhůta stanovená v čl. 13 odst. 6 téže směrnice pro zveřejnění plánů pro oblasti povodí do té doby neuplynula.
- 56 Záměr dotčený v původním řízení přijatý řeckým zákonodárcem dne 2. srpna 2006, i když předtím nebyly vypracovány plány pro oblasti povodí týkající se povodí dotčených tímto záměrem, tedy nespadal do působnosti článku 4 směrnice 2000/60.
- 57 Je však nutno připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora v době běhu lhůty k provedení směrnice se členské státy, které jsou jejími adresáty, musejí zdržet přijímání předpisů, které by mohly vážně ohrozit výsledek stanovený touto směrnicí. Taková povinnost zdržet se přijímání předpisů, jež se vztahuje na všechny vnitrostátní orgány, musí být chápána jako povinnost týkající se přijetí jakýchkoli opatření, ať již obecných nebo zvláštních, která mohou mít tento negativní účinek (viz rozsudek ze dne 18. prosince 1997, Inter-Environnement Wallonie, C-129/96, Recueil, s. I-7411, bod 45, jakož i ze dne 26. května 2011, Stichting Natuur en Milieu a další, C-165/09 až C-167/09, Sb. rozh. s. I-4599, bod 78 a citovaná judikatura).
- 58 Tato povinnost zdržet se přijímání předpisů platí pro členské státy na základě čl. 10 druhého pododstavce ES a čl. 249 třetího pododstavce ES rovněž během přechodného období, kdy mohou nadále uplatňovat své vnitrostátní systémy, přestože nejsou v souladu s dotčenou směrnicí (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Stichting Natuur en Milieu a další, bod 79 a citovaná judikatura).
- 59 To platí i v případě, že taková směrnice, jako je směrnice 2000/60, upravuje přechodné období, během něhož členské státy nemají povinnost přijmout všechna opatření, která stanoví.
- 60 Členské státy se tak musely zdržet přijímání předpisů, které by mohly vážně ohrozit výsledek stanovený článkem 4 směrnice 2000/60, i před 22. prosincem 2009, kdy uplynula lhůta stanovená na základě čl. 13 odst. 6 této směrnice k tomu, aby členské státy zveřejnily plány pro oblasti povodí.
- 61 Pokud jde konkrétně o environmentální cíle upravené v článku 4 směrnice 2000/60, je třeba zdůraznit, že na základě odst. 1 písm. a) bodu ii) tohoto článku členské státy „zajistí ochranu, zlepšení stavu a obnovu všech útvarů povrchových vod, [...] s cílem dosáhnout dobrého stavu povrchových vod nejpozději do 15 let ode dne vstupu této směrnice v platnost, v souladu s ustanoveními podle přílohy V, s výhradou prodloužení lhůty podle odstavce 4 a uplatnění odstavců 5, 6 a 7 a aniž je dotčen odstavec 8.“
- 62 Dosažení takového cíle nemůže být až na určité výjimky ohroženo vnitrostátním opatřením, a to ani pokud bylo přijato před 22. prosincem 2009.
- 63 Jelikož ve spise předloženém Soudnímu dvoru chybí jakékoli informace ohledně případů stanovených v čl. 4 odst. 4 až 6 směrnice 2000/60, je nutno uvést, že podle čl. 4 odst. 7 této směrnice

„Členské státy neporuší tuto směrnicí, pokud:

- nedosažení dobrého stavu podzemních vod, dobrého ekologického stavu [...] nebo neúspěch při předcházení zhoršování stavu útvaru povrchové nebo podzemní vody jsou důsledkem nových změn fyzikálních poměrů v útvaru povrchové vody nebo změn hladin útvarů podzemních vod, nebo
- neúspěch při zamezení zhoršování stavu útvaru povrchové vody z velmi dobrého na dobrý je důsledkem nových trvalých činností, které souvisejí s lidským rozvojem, a

jsou-li splněny všechny následující podmínky:

- a) jsou učiněny všechny schůdné kroky k omezení nepříznivých vlivů na stav vodního útvaru;
- b) důvody těchto změn nebo úprav jsou výslovně uvedeny a vysvětleny v plánu povodí požadovaném podle článku 13 a dané cíle se každých šest let přezkoumávají;
- c) důvody těchto změn nebo úprav vyplývají z nadřazeného veřejného zájmu, nebo pokud jsou přínosy pro životní prostředí a společnost při dosahování cílů stanovených v odstavci 1 převáženy přínosy nových změn pro lidské zdraví, udržení ochrany obyvatel nebo udržitelný rozvoj, a
- d) prospěšné cíle, které z těchto změn nebo úprav vodního útvaru vyplývají, nelze z důvodů technické neproveditelnosti nebo pro neúměrné náklady dosáhnout jinými prostředky, jež by byly z hlediska životního prostředí významně lepší.“

64 Přestože se uvedený odstavec 7 jako takový nepoužije na záměr přijatý dne 2. srpna 2006, jak bylo uvedeno v bodě 56 tohoto rozsudku, i když předtím nebyly vypracovány plány pro oblasti povodí týkající se povodí dotčených tímto záměrem, na tento záměr se nemohou vztahovat přísnější podmínky, než kdyby byl přijat poté, co by se na něj začal vztahovat článek 4 směrnice 2000/60.

65 Kritéria a podmínky stanovené v čl. 4 odst. 7 směrnice 2000/60 se v případě takového záměru mohou v podstatě použít analogicky a případně *mutatis mutandis* jakožto meze záměru.

66 Jak přitom uvádí bod 15 odůvodnění uvedené směrnice, zásobování vodou je službou v obecném zájmu. Výroba elektřiny a zavlažování podle čl. 4 odst. 3 písm. a) bodu iii) téže směrnice taktéž v zásadě slouží obecnému zájmu.

67 Takový záměr, jako je záměr dotčený v původním řízení, který je s to mít takové negativní účinky na vodu, jako jsou účinky zakotvené v odstavci 7 článku 4 směrnice 2000/60, a na který se tento článek nevztahuje, mohl být povolen přinejmenším tehdy, jestliže:

- byly učiněny všechny schůdné kroky k omezení nepříznivých vlivů projektu na stav vodního útvaru;
- důvody těchto změn nebo úprav, kvůli nimž měl být tento projekt proveden, byly výslovně uvedeny a vysvětleny;
- tento projekt odpovídal důvodu veřejného zájmu, který může zejména spočívat v zásobování vodou, ve výrobě elektřiny či v zavlažování, nebo pokud byly přínosy pro životní prostředí a společnost při dosahování cílů stanovených v uvedeném článku převáženy přínosy udržení ochrany obyvatel nebo udržitelný rozvoj, vyplývající z uvedeného projektu;
- a konečně pokud prospěšných cílů, které tento článek sleduje, nemohlo být z důvodů technické neproveditelnosti nebo pro neúměrné náklady dosaženo jinými prostředky, jež by byly z hlediska životního prostředí významně lepší.

68 Skutečnost, že povodí či oblast povodí není s to uspokojit potřeby zásobování pitnou vodou, výroby elektřiny či zavlažování z vlastních vodních zdrojů, sice může z hlediska směrnice 2000/60 odůvodnit takový odklon vody, jako je odklon v rámci záměru dotčeného v původním řízení, avšak není zjevné, že uvedený záměr lze odůvodnit pouze v důsledku takové nemožnosti. Nelze totiž vyloučit, že i kdyby se nejednalo o takovou nemožnost, tento odklon vody by mohl být považován za odklon splňující podmínky uvedené v předchozím bodě, a to jednak podmínku, že tento odklon vychází z veřejného zájmu, nebo že jsou přínosy pro životní prostředí a společnost při dosahování cílů stanovených v čl. 4 odst. 1 této směrnice převáženy přínosy udržení ochrany obyvatel nebo udržitelným rozvojem v důsledku odklonu vody, jednak podmínku, že prospěšných cílů sledovaných uvedeným odklonem nemohlo být z důvodů technické neproveditelnosti nebo pro neúměrné náklady dosaženo jinými prostředky, jež by byly z hlediska životního prostředí významně lepší.

- 69 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na druhou až čtvrtou otázku odpovědět tak, že směrnice 2000/60 musí být vykládána v tom smyslu, že:
- v zásadě nebrání ustanovení vnitrostátního práva, které před datem 22. prosince 2009 povoluje odklon vody z jednoho povodí do druhého či z jedné oblasti povodí do jiné v případě, že příslušné vnitrostátní orgány dosud nepřijaly plány dotčených oblastí povodí;
  - takový odklon nesmí závažně ohrozit dosažení cílů stanovených touto směrnicí;
  - pokud však uvedený odklon může mít takové negativní účinky na vodu, jako jsou účinky zakotvené v odstavci 7 článku 4 téže směrnice, může být povolen přinejmenším tehdy, jsou-li splněny podmínky stanovené v písmenech a) až d) téhož ustanovení;
  - jsou-li splněny výše uvedené podmínky, nemožnost povodí či oblasti povodí, do něhož je voda odkloněna, uspokojit z vlastních vodních zdrojů potřebu pitné vody, výroby elektřiny či zavlažování není nezbytnou podmínkou k tomu, aby byl takový odklon slučitelný s uvedenou směrnicí.

K páté otázce

- 70 Podstatou páté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být články 13 až 15 směrnice 2000/60 vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní parlament schválil takové plány povodí, jako jsou plány dotčené v původním řízení, bez dodržení postupu informování, konzultace či účasti veřejnosti.
- 71 Je nutno uvést, že články 13 a 15 směrnice 2000/60 nezakotvují informační či konzultační povinnost ani povinnost účasti veřejnosti při vypracovávání plánů povodí, a proto musí být tato otázka zkoumána pouze z hlediska článku 14 této směrnice, který takové povinnosti stanoví.
- 72 V tomto ohledu je nutno připomenout, že čl. 14 odst. 1 směrnice 2000/60 stanoví, že „[č]lenské státy podpoří aktivní zapojení všech zúčastněných stran při provádění této směrnice, zejména při vypracování, přezkoumání a aktualizaci plánů povodí. Členské státy zajistí, aby pro každou oblast povodí byly k připomínkám veřejnosti, včetně uživatelů zveřejněny a zpřístupněny [...] kopie návrhu plánu povodí, a to nejméně jeden rok před začátkem období, kterého se plán týká.“
- 73 Dále je třeba uvést, že Soudní dvůr v bodě 17 výše uvedeného rozsudku Komise v. Řecko konstatoval, že Řecká republika tím, že nevypracovala k datu 22. prosince 2009 plány povodí jak pro povodí nacházející se zcela na jejím území, tak pro mezinárodní povodí, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 13 odst. 1 až 3, odst. 6 a čl. 15 odst. 1 směrnice 2000/60. Řecká republika v rámci této žaloby pro nesplnění povinnosti netvrdila, že k uvedenému datu vypracovala plán povodí ve smyslu téže směrnice. Neuvedla konkrétně zákon dotčený v původním řízení.
- 74 Takové plány povodí, jako jsou plány dotčené v původním řízení přijaté dne 2. srpna 2006, tak nelze považovat za plány podle článků 13 až 15 směrnice 2000/60. Povinnost stanovená v čl. 14 odst. 1 směrnice 2000/60 se tedy na takové plány nevztahuje.
- 75 Na pátou otázku je tudíž nutno odpovědět tak, že článek 14 směrnice 2000/60 a zejména jeho odstavec 1 se nevztahuje na skutečnost, že vnitrostátní parlament schválil takové plány povodí, jako jsou plány dotčené v původním řízení, bez dodržení postupu informování, konzultace či účasti veřejnosti.

K šesté otázce

- 76 Podstatou šesté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být směrnice 85/337 vykládána v tom smyslu, že brání takovému zákonu, jako je zákon 3481/2006 přijatý dne 2. srpna 2006 řeckým parlamentem, kterým byl takový záměr částečného odklonění řeky, jako je záměr dotčený v původním

řízení, schválen na základě posouzení vlivu tohoto záměru na životní prostředí, z něhož vycházelo správní rozhodnutí přijaté postupem v souladu s informační povinností a povinností účasti veřejnosti stanovenými touto směrnicí, přestože toto rozhodnutí bylo zrušeno rozhodnutím soudu.

- 77 Je nutno připomenout, že podle čl. 1 odst. 5 směrnice 58/337 se tato směrnice „nevztahuje na záměry, jejichž jednotlivé části jsou přijímány zvláštními vnitrostátními právními předpisy, protože cílů této směrnice, včetně cíle poskytovat informace, se dosahuje prostřednictvím zákonodárského procesu.“
- 78 Z uvedeného ustanovení vyplývá, že pokud je dosaženo cílů směrnice 85/337 prostřednictvím zákonodárského procesu, včetně cíle poskytovat informace, tato směrnice se na dotčený záměr nepoužije (viz rozsudek ze dne 19. září 2000, *Linster*, C-287/98, Recueil, s. I-6917, bod 51; ze dne 18. října 2011, *Boxus a další*, C-128/09 až C-131/09, C-134/09 a C-135/09, Sb. rozh. s. I-9711, bod 36, jakož i ze dne 16. února 2012, *Solvay a další*, C-182/10, bod 30).
- 79 Toto ustanovení stanoví dvě podmínky, za nichž je záměr vyloučen z působnosti směrnice 85/337. První podmínka vyžaduje, aby jednotlivé části záměru byly přijaty zvláštním vnitrostátním zákonem. Podle druhé podmínky musí být cílů této směrnice, včetně cíle poskytovat informace, dosaženo prostřednictvím zákonodárského procesu (viz rozsudek ze dne 16. září 1999, *WWF a další*, C-435/97, Recueil, s. I-5613, bod 57; výše uvedený rozsudek *Boxus a další*, bod 37, jakož i výše uvedený rozsudek *Solvay a další*, bod 31).
- 80 První podmínka nejprve vyžaduje, aby byl záměr přijat zvláštním vnitrostátním legislativním aktem. V tomto ohledu je třeba uvést, že pojmy „záměr“ a „povolení“ jsou definovány v čl. 1 odst. 2 směrnice 85/337. Legislativní akt, který přijímá takový záměr, tedy musí být zvláštním aktem a musí mít stejné vlastnosti jako takové povolení, aby spadal do působnosti čl. 1 odst. 5 této směrnice. Musí zejména opravňovat oznamovatele k uskutečnění záměru (viz výše uvedené rozsudky *WWF a další*, bod 58, *Boxus a další*, bod 38, jakož i *Solvay a další*, bod 32).
- 81 Kromě toho musí být záměr přijat podrobně, tedy dostatečně přesně a konkrétně, takže legislativní akt, který přijímá tento záměr, musí obsahovat, podobně jako povolení, všechny prvky záměru, které jsou relevantní pro posouzení vlivů na životní prostředí a které zákonodárce zohlednil (viz výše uvedený rozsudek *WWF a další*, bod 59, *Boxus a další*, bod 39, jakož i *Solvay a další*, bod 33). Legislativní akt tak musí potvrdit, že pokud jde o dotčený záměr, cílů směrnice 85/337 bylo dosaženo (viz výše uvedený rozsudek *Linster*, bod 56; *Boxus a další*, bod 39, jakož i *Solvay a další*, bod 33).
- 82 Z toho vyplývá, že nelze mít za to, že legislativní akt přijal jednotlivé části záměru podle čl. 1 odst. 5 směrnice 85/337, pokud neobsahuje prvky, které jsou nezbytné pro posouzení vlivů tohoto záměru na životní prostředí nebo pokud vyžaduje přijetí jiných aktů k tomu, aby oznamovatel byl oprávněn uskutečnit záměr (viz výše uvedené rozsudky *WWF a další*, bod 62, *Linster*, bod 57; *Boxus a další*, bod 40, jakož i *Solvay a další*, bod 34).
- 83 Co se týče druhé podmínky, z čl. 2 odst. 1 směrnice 85/337 vyplývá, že základním cílem této směrnice je zajistit, aby záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí, zejména v důsledku své povahy, rozsahu nebo umístění, byly před udělením povolení posouzeny z hlediska jejich vlivu na životní prostředí (viz výše uvedené rozsudky *Linster*, bod 52; *Boxus a další*, bod 41, jakož i *Solvay a další*, bod 35).
- 84 Šestý bod odůvodnění směrnice 85/337 mimo jiné uvádí, že toto posuzování musí být prováděno na základě přiměřených informací poskytnutých oznamovatelem a případně doplněných orgány a veřejností, kterých se uvažovaný záměr může týkat (viz výše uvedené rozsudky *WWF a další*, bod 61 *Linster*, bod 53; *Boxus a další*, bod 42, jakož i *Solvay a další*, bod 36).
- 85 Vnitrostátní zákonodárce tedy musí mít k dispozici v okamžiku přijetí záměru dostatečné informace. Z článku 5 odst. 3 směrnice 85/337 a přílohy IV této směrnice vyplývá, že informace, které má oznamovatel poskytnout, musí zahrnovat alespoň popis záměru obsahující informace o jeho umístění,

povaze a rozsahu, popis zamýšlených opatření k vyloučení a omezení významných škodlivých vlivů – a je-li to možné – i k jejich nápravě a údaje nezbytné ke zjištění a posouzení hlavních vlivů, které by záměr mohl mít na životní prostředí (viz výše uvedené rozsudky Boxus a další, bod 43, jakož i Solvay a další, bod 37).

- 86 Nic však nebrání tomu, aby tento vnitrostátní zákonodárce mohl při přijímání záměru využít informace získané v rámci předchozího správního řízení a v rámci posouzení vlivu na životní prostředí provedeného v této souvislosti, zakládá-li se toto posouzení na informacích a poznatcích, které jsou nadále aktuální. Posouzení vlivů na životní prostředí, které musí být uskutečněno na počátku rozhodování, totiž zahrnuje věcný přezkum shromážděných informací a zároveň i zvážení vhodnosti jejich případného doplnění o další údaje (viz rozsudek ze dne 3. března 2011, Komise v. Irsko, C-50/09, Sb. rozh. s. I-873, bod 40).
- 87 Okolnost, že posouzení vlivů na životní prostředí bylo uskutečněno v rámci správního řízení, které vedlo k vydání rozhodnutí zrušeného nakonec v soudním řízení, je sama o sobě z tohoto pohledu irelevantní.
- 88 Legislativní akt, který pouze „schvaluje“ předchozí správní akt a pouze uvádí naléhavé důvody obecného zájmu, ač předtím nebyl zahájen zákonodárný proces týkající se meritorní stránky věci, který by umožnil splnit podmínky uvedené v bodě 79 tohoto rozsudku, však nelze považovat za zvláštní právní předpis ve smyslu čl. 1 odst. 5 směrnice 85/337, a nepostačuje tedy k tomu, aby byl záměr vyloučen z působnosti této směrnice (viz výše uvedené rozsudky Boxus a další, bod 45, jakož i Solvay a další, bod 39).
- 89 Konkrétně legislativní akt, který byl přijat, aniž členové zákonodárského sboru měli k dispozici informace uvedené v bodě 85 tohoto rozsudku, nemůže spadat do působnosti čl. 1 odst. 5 směrnice 85/337 (viz výše uvedené rozsudky Boxus a další, bod 46, jakož i Solvay a další, bod 40).
- 90 Vnitrostátnímu soudu přísluší určit, zda byly tyto podmínky dodrženy. Za tímto účelem musí zohlednit jak obsah přijatého legislativního aktu, tak celý zákonodárný proces, který vedl k jeho přijetí, a zejména přípravné akty a parlamentní rozpravy (viz výše uvedené rozsudky Boxus a další, bod 47, jakož i Solvay a další, bod 41).
- 91 Na šestou otázku je tudíž nutno odpovědět, že směrnice 85/337 a zejména její čl. 1 odst. 5 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takovému zákonu, jako je zákon 3481/2006 přijatý dne 2. srpna 2006 řeckým parlamentem, kterým se takový záměr částečného odklonění řeky, jako je záměr dotčený v původním řízení, schvaluje na základě posouzení vlivu tohoto záměru na životní prostředí, z něhož vycházelo správní rozhodnutí přijaté postupem v souladu s informační povinností a povinností účasti veřejnosti stanovenými touto směrnicí, a to i přestože toto rozhodnutí bylo zrušeno rozhodnutím soudu, je-li uvedený zákon zvláštním právním předpisem, takže cílů této směrnice může být dosaženo prostřednictvím zákonodárského procesu. Vnitrostátnímu soudu přísluší ověřit, zda obě tyto podmínky byly dodrženy.

K sedmé otázce

- 92 Podstatou sedmé otázky předkládajícího soudu je, zda takový záměr částečného odklonění toku řeky, jako je záměr dotčený v původním řízení, musí být považován za plán či program, na nějž se vztahuje směrnice 2001/42.
- 93 V tomto ohledu je nutno uvést, že pro účely určení, zda projekt spadá do působnosti směrnice 2001/42, je třeba zkoumat, zda je tento záměr plánem či programem ve smyslu čl. 2 písm. a) této směrnice.
- 94 Podle čl. 2 písm. a) druhé odrážky směrnice 2001/42 se za plány a programy ve smyslu této směrnice považují pouze plány a programy, které jsou vyžadovány právními a správními předpisy.

95 Není však zjevné, že by byl uvedený záměr aktem, který stanoví kritéria a podmínky územního plánu a pravidla a kontrolní postupy, jimž podléhá provádění jednoho či více projektů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. března 2012, Inter-Environnement Bruxelles a další, C-567/10, bod 30).

96 Na sedmou otázku je tudíž nutno odpovědět tak, že takový záměr částečného odklonění řeky, jako je záměr dotčený v původním řízení, nelze považovat za plán či program spadající do působnosti směrnice 2001/42.

K osmé a deváté otázce

97 S ohledem na odpověď na sedmou otázku není namístě odpovídat na osmou a devátou otázku.

K desáté otázce

98 Podstatou desáté otázky předkládajícího soudu je, zda byly lokality na vnitrostátním seznamu LVS předaném Komisi na základě čl. 4 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 92/43, které byly následně zahrnuty do seznamu LVS vydaného rozhodnutím 2006/613, chráněny touto směrnicí před zveřejněním uvedeného rozhodnutí.

99 Je nutno zdůraznit, že rozhodnutí 2006/613, kterým Komise vydala seznam LVS pro středomořskou biogeografickou oblast, nabyl v souladu s čl. 254 odst. 3 ES účinnosti jeho oznámením členským státům.

100 Jak přitom uvedla Komise, a nebylo jí oponováno, toto rozhodnutí bylo Řecké republice účinně oznámeno dne 19. července 2006, tj. před přijetím zákona 3481/2006 dne 2. srpna 2006, kterým byl schválen záměr částečného odklonění řeky Achéloos.

101 V tomto ohledu je třeba uvést, že podle čl. 4 odst. 5 směrnice musí být ochranná opatření stanovená v čl. 6 odst. 2 až 4 této směrnice přijímána pouze pro lokality, které jsou zařazeny v souladu s odst. 2 třetím pododstavcem téhož článku 4 do seznamu LVS přijatého Komisí postupem podle článku 21 této směrnice (viz rozsudek ze dne 13. ledna 2005, Dragaggi a další, C-117/03, Sb. rozh. s. I-167, bod 25).

102 Z toho plyne, že po oznámení rozhodnutí 2006/613 dotyčného členskému státu měl daný stát povinnost přijmout ochranná opatření podle čl. 6 odst. 2 a ž 4 směrnice 92/43.

103 Na tomto závěru nemůže nic změnit okolnost, že po zrušení správních rozhodnutí povolujících záměr dotčený v původním řízení v roce 2005 byla ustanovení zákona 3481/2006 povolující tento záměr předložena řeckému parlamentu v podobě dodatku dne 6. července 2006, zatímco rozhodnutí 2006/613 bylo dotyčnému členskému státu oznámeno dne 19. července 2006. Článek 6 odst. 2 až 4 směrnice 92/43 by se totiž v takovém případě každopádně použil na situaci, která ještě nenastala.

104 Je tedy nutno v každém případě připomenout, že i před tím, než rozhodnutí 2006/613 vstoupí v platnost, musí členské státy chránit lokality od okamžiku, kdy navrhnou jejich zařazení podle čl. 4 odst. 1 směrnice 92/43 do vnitrostátního seznamu předkládaného Komisi jako lokality, jež mohou být označeny jako LVS (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Dragaggi a další, bod 26). Členské státy totiž mají na základě uvedené směrnice povinnost přijmout ochranná opatření, jež jsou s ohledem na cíl této směrnice způsobilá chránit příslušný ekologický zájem, který těmto lokalitám náleží na vnitrostátní úrovni (viz výše uvedený rozsudek Dragaggi a další, bod 30), a nemohou tedy povolit zásahy, u nichž hrozí, že závažným způsobem ohrozí ekologické charakteristiky uvedených lokalit, jako například zásahy, u nichž hrozí, že buď do značné míry zmenší rozlohu lokality, nebo způsobí vymizení prioritních druhů, které se vyskytují v této lokalitě, nebo konečně způsobí zničení uvedené lokality nebo zánik jejích reprezentativních charakteristik (viz rozsudky ze dne 14. září 2006, Bund Naturschutz in Bayern a další, C-244/05, Sb. rozh. s. I-8445, bod 46, jakož i ze dne 15. března 2012, Komise v. Kypr, C-340/10, bod 44).

105 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na desátou otázku odpovědět tak, že oblasti na vnitrostátním seznamu LVS předaném Komisi na základě čl. 4 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 92/43, které byly následně zahrnuty do seznamu LVS vydaného rozhodnutím 2006/613, jsou touto směrnicí po oznámení tohoto rozhodnutí dotyčným členskému státu chráněny před zveřejněním uvedeného rozhodnutí. Dotyčný členský stát měl konkrétně po tomto oznámení rovněž přijmout ochranná opatření podle čl. 6 odst. 2 až 4 této směrnice.

K jedenácté otázce

106 Podstatou jedenácté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být směrnice 92/43 vykládána v tom smyslu, že brání tomu, aby záměr odklonění vody, který přímo nesouvisí se zachováním ZCHÚ nebo k tomu není nezbytný, avšak může mít na toto ZCHÚ značně nepříznivý vliv, byl povolen v případě, že chybí důvěryhodné a aktualizované údaje o ptactvu v této oblasti.

107 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora čl. 4 odst. 1 a 2 směrnice 79/409 ukládá členským státům povinnost označit za ZCHÚ území, která splňují ornitologická kritéria vymezená těmito ustanoveními (viz zejména rozsudek ze dne 13. prosince 2007, Komise v. Irsko, C-418/04, Sb. rozh. s. I-10947, bod 36).

108 Z článku 7 směrnice 92/43 vyplývá, že její čl. 6 odst. 2 až 4 nahrazuje čl. 4 odst. 4 první větu směrnice 79/409 ode dne provádění směrnice 92/43 nebo ode dne označení nebo uznání členským státem podle směrnice 92/43, podle toho, které datum je pozdější (viz výše uvedené rozsudky ze dne 13. prosince 2007, Komise v. Irsko, bod 173, jakož i ze dne 24. listopadu 2011, Komise v. Španělsko, C-404/09, Sb. rozh. s. I-11853, bod 97).

109 Z předkládacího rozhodnutí, jakož i z ústních vyjádření Komise přitom vyplývá, že ZCHÚ, jichž se týká záměr dotčený v původním řízení, byly zařazeny na seznam již před přijetím zákona 3481/2006. Povinnosti podle čl. 6 odst. 2 až 4 směrnice 92/43 se na ně proto v okamžiku schválení uvedeného záměru vztahovaly.

110 V tomto ohledu je nutno připomenout, že podle čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43 postup posouzení, jehož cílem je pomocí předchozí kontroly zajistit, aby plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, byl povolen, pouze pokud nebude mít nepříznivý vliv na celistvost této lokality (viz rozsudky ze dne 7. září 2004, Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, Sb. rozh. s. I-7405, bod 34, jakož i rozsudek ze dne 20. září 2007, Komise v. Itálie, C-304/05, Sb. rozh. s. I-7495, bod 56).

111 Co se týče pojmu „odpovídající posouzení“ ve smyslu čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43, je nutno poznamenat, že tento pojem nevymezuje žádnou zvláštní metodu pro provedení takového posouzení (výše uvedený rozsudek Komise v. Itálie, bod 57).

112 Soudní dvůr však rozhodl, že toto posouzení musí být provedeno takovým způsobem, aby se příslušné vnitrostátní orgány mohly ujistit, že tento plán nebo projekt nebude mít škodlivé účinky na celistvost dotčené lokality, neboť přetrvává-li nejistota ohledně nepřítomnosti takových účinků, musí uvedené orgány požadované povolení zamítnout (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Komise v. Itálie, bod 58).

113 Pokud jde o kritéria, na jejichž základě se o tom příslušné orgány mohou ujistit, Soudní dvůr upřesnil, že je nutno vyloučit, že z vědeckého hlediska přetrvává důvodná pochybnost, přičemž uvedené orgány musí vycházet z nejlepších vědeckých poznatků v dané oblasti (viz výše uvedené rozsudky Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, body 59 a 61, jakož i Komise v. Itálie, bod 59).

- 114 Znalost vlivů plánu nebo projektu z hlediska cílů ochrany, které se týkají dané lokality, je mimoto nezbytným předpokladem pro použití čl. 6 odst. 4 směrnice 92/43, jelikož v případě jejich nepřítomnosti nemůže být žádná podmínka pro použití této výjimky přezkoumána. Přezkum případných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu a přezkum alternativních řešení, která by lokalitu poškodila méně, vyžaduje totiž porovnání s poškozením lokality, které by dotčený plán nebo projekt způsobil. Kromě toho musí být účinky na uvedenou lokalitu definovány přesně, aby mohla být určena povaha případných kompenzačních opatření (v tomto smyslu viz výše uvedené rozsudky Komise v. Itálie, bod 83, jakož i Solvay a další, bod 74).
- 115 Vzhledem k výše uvedenému nelze mít za to, že je posouzení odpovídající, pokud chybí důvěryhodné a aktualizované údaje o ptactvu v dotčeném ZCHÚ.
- 116 Pokud je tedy schválení záměru zrušeno či odvoláno z důvodu neodpovídajícího posouzení, nelze vyloučit, že příslušné vnitrostátní orgány provedou a *posteriori* v dotčeném ZCHÚ sběr důvěryhodných a aktualizovaných údajů o ptactvu a na základě těchto údajů posoudí, zda záměr odklonění toku může mít nepříznivý vliv na celistvost tohoto ZCHÚ a jaká kompenzační opatření mají být případně přijata k zajištění toho, že uskutečnění záměru neohrozí ochranu celkové soudržnosti sítě Natura 2000.
- 117 Na jedenáctou otázku je tudíž třeba odpovědět tak, že směrnice 92/43 a zejména její čl. 6 odst. 3 a 4 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby záměr odklonění vod, který přímo nesouvisí se zachováním ZCHÚ nebo k tomu není nezbytný, avšak může mít na toto ZCHÚ značně nepříznivý vliv, byl schválen v případě, že chybí důvěryhodné a aktualizované údaje o ptactvu v této oblasti.

Ke dvanácté otázce

- 118 Podstatou dvanácté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být směrnice 92/43 vykládána v tom smyslu, že odůvodnění spjaté jednak se zavlažováním a jednak se zásobováním pitnou vodou uplatňované na podporu záměru odklonění toku, může být naléhavým důvodem převažujícího veřejného zájmu, který je s to ospravedlnit uskutečnění záměru, jenž má nepříznivý vliv na celistvost dotčených lokalit.
- 119 Článek 6 odst. 4 směrnice 92/43 stanoví, že pokud navzdory negativnímu výsledku posouzení provedeného podle první věty odst. 3 téhož článku musí být určitý plán nebo projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, přesto uskutečněn a není-li k dispozici žádná alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě Natura 2000 (viz výše uvedené rozsudky Komise v. Itálie, bod 81, jakož i Solvay a další, bod 72).
- 120 Jak vyplývá z bodů 100, 101, 107 a 108 tohoto rozsudku, takové ustanovení se použije jak na ZCHÚ, tak na LVS na seznamu vydaném Komisí v souladu s čl. 4 odst. 2 třetím pododstavcem směrnice 92/43.
- 121 Zájem, který by ve smyslu čl. 6 odst. 4 směrnice 92/43 odůvodňoval provedení plánu nebo projektu, musí být „veřejný“ a současně „převažující“, což znamená, že je natolik významný, že je možno jej zvážit oproti cíli ochrany přírodních stanovišť, volně žijících živočichů včetně ptactva a planě rostoucích rostlin sledovanému touto směrnicí (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Solvay a další, bod 75).
- 122 Zavlažování a zásobování pitnou vodou v zásadě tyto podmínky splňují, a pokud neexistuje alternativní řešení, mohou tedy odůvodnit uskutečnění záměru odklonění vod.

- 123 Pokud však jde o LVS, kde se vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť nebo prioritní druhy, na základě čl. 6 odst. 4 druhého pododstavce směrnice 92/43 mohou být uplatněny pouze důvody související s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti nebo s nesporně příznivými důsledky mimořádného významu pro životní prostředí nebo jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu podle stanoviska Komise.
- 124 Komise v projednávaném případě nevydala stanovisko, a proto je nutno zkoumat, zda zavlažování a zásobování pitnou vodou spadá do důvodů uvedených v předchozím bodě.
- 125 Zavlažování patrně nelze v zásadě spojovat s důvody souvisejícími s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti. Za určitých okolností by však zavlažování mohlo mít příznivé důsledky mimořádného významu pro životní prostředí.
- 126 Zásobování pitnou vodou naopak v zásadě patří mezi důvody související s lidským zdravím.
- 127 Předkládajícímu soudu v každém případě přísluší, aby posoudil, zda má záměr dotčený v původním řízení skutečně nepříznivý vliv na celistvost jedné či více LVS, kde se vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť nebo prioritní druhy.
- 128 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na dvanáctou otázku odpovědět tak, že směrnice 92/43 a zejména její čl. 6 odst. 4 musí být vykládán v tom smyslu, že odůvodnění spjaté jednak se zavlažováním a jednak se zásobováním pitnou vodou uplatňované na podporu záměru odklonění toku může být naléhavým důvodem převažujícího veřejného zájmu, který je s to ospravedlnit uskutečnění záměru, jenž má nepříznivý vliv na celistvost dotčených lokalit. Má-li záměr nepříznivý vliv na celistvost LVS, kde se vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť nebo prioritní druhy, lze jeho uskutečnění v zásadě ospravedlnit důvody spjatými se zásobováním pitnou vodou. Za určitých okolností může být uskutečnění záměru odůvodněno příznivými důsledky mimořádného významu, které má pro životní prostředí zavlažování. Zavlažování však nelze v zásadě spojovat s důvody souvisejícími s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti, kterými lze odůvodnit uskutečnění takového záměru, jako je záměr dotčený v původním řízení.

Ke třinácté otázce

- 129 Podstatou třinácté otázky předkládajícího soudu je, zda na základě směrnice 92/43 je třeba pro účely určení přiměřených kompenzačních opatření zohlednit rozsah odklonu vody a prací, které odklon vyžaduje.
- 130 Článek 6 odst. 4 první pododstavec první věta směrnice 92/43 stanoví, že pokud navzdory negativnímu výsledku posouzení důsledků pro lokalitu musí být určitý plán nebo projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, přesto uskutečněn a není-li k dispozici žádná alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě NATURA 2000.
- 131 Jak bylo připomenuto v bodě 114 tohoto rozsudku, účinky záměru na dotčenou lokalitu musí být definovány přesně, aby mohla být určena povaha případných kompenzačních opatření.
- 132 Rozsah odklonu vody a prací, které tento odklon vyžaduje, jsou přitom skutečnostmi, které musí být zohledněny, aby bylo možné přesně definovat nepříznivý vliv záměru na dotčenou lokalitu, a aby bylo tudíž možné určit povahu kompenzačních opatření nutných k zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě Natura 2000.
- 133 Na třináctou otázku je tudíž nutno odpovědět tak, že na základě směrnice 92/43 a zejména jejího čl. 6 odst. 4 prvního pododstavce první věty je třeba pro účely určení odpovídajících kompenzačních opatření zohlednit rozsah odklonu vody a prací, které tento odklon vyžaduje.

Ke čtrnácté otázce

- 134 Podstatou čtrnácté otázky předkládajícího soudu je, zda směrnice 92/43 vykládaná ve světle cíle udržitelného rozvoje zakotveného v článku 6 ES umožňuje ve vztahu k lokalitám, které jsou součástí sítě Natura 2000, změnu přirozeného říčního ekosystému na značně antropizovaný říční a jezerní ekosystém.
- 135 I za předpokladu, že změna přirozeného říčního ekosystému na značně antropizovaný říční a jezerní ekosystém má nepříznivý vliv na celistvost lokalit, které jsou součástí sítě Natura 2000, neznamená to nutně, že záměr, jež je základem pro tuto změnu, nemůže být schválen.
- 136 Jak bylo konstatováno v bodě 119 tohoto rozsudku, uvedený záměr totiž může být pro lokality, které jsou součástí sítě Natura 2000, schválen na základě čl. 6 odst. 4 směrnice 92/43, jsou-li splněny podmínky uvedené v tomto ustanovení.
- 137 Podle třetího bodu odůvodnění směrnice 92/43 přitom jejím hlavním cílem je podpořit ochranu biologické rozmanitosti s ohledem na hospodářské, sociální, kulturní a regionální požadavky, a proto představuje tato směrnice příspěvek k obecnému cíli udržitelného rozvoje. Zachování biologické rozmanitosti může v určitých případech vyžadovat udržování nebo přímo podporu určitých lidských činností.
- 138 Článek 6 odst. 4 první pododstavec směrnice 92/43 a konkrétně podmínka, že členský stát zajistí veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě NATURA 2000, se tak musí uplatnit s ohledem na cíl udržitelného rozvoje uvedený ve třetím bodě odůvodnění této směrnice a zakotvený v článku 6 ES.
- 139 Na čtrnáctou otázku je tudíž nutno odpovědět tak, že směrnice 92/43 a zejména její čl. 6 odst. 4 první pododstavec, vykládaný ve světle cíle udržitelného rozvoje zakotveného v článku 6 ES, umožňuje ve vztahu k lokalitám, které jsou součástí sítě Natura 2000, změnu přirozeného říčního ekosystému na značně antropizovaný říční a jezerní ekosystém, jsou-li splněny podmínky stanovené v tomto ustanovení uvedené směrnice.

K nákladům řízení

- 140 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 13 odst. 6 a čl. 24 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky, musí být vykládány v tom smyslu, že datum 22. prosince 2009 stanoví jako datum uplynutí lhůty stanovené členským státům ke zveřejnění plánů pro oblasti povodí a datum 22. prosince 2003 stanoví jako datum, k němuž pro členské státy uplyne nejzazší lhůta k provedení této směrnice a zejména jejích článků 3 až 6, 9, 13 a 15.
- 2) Směrnice 2000/60 musí být vykládána v tom smyslu, že:
  - v zásadě nebrání ustanovení vnitrostátního práva, které před datem 22. prosince 2009 povoluje odklon vody z jednoho povodí do druhého či z jedné oblasti povodí do jiné v případě, že příslušné vnitrostátní orgány dosud nepřijaly plány dotčených oblastí povodí;

- takový odklon nesmí závažně ohrozit dosažení cílů stanovených touto směrnicí;
  - pokud však uvedený odklon může mít takové negativní účinky na vodu, jako jsou účinky zakotvené v odstavci 7 článku 4 téže směrnice, může být povolen přinejmenším tehdy, jsou-li splněny podmínky stanovené v písmenech a) až d) téhož ustanovení, a
  - jsou-li splněny výše uvedené podmínky, nemožnost povodí či oblasti povodí, do něhož je voda odkloněna, uspokojit z vlastních vodních zdrojů potřebu pitné vody, výroby elektřiny či zavlažování není nezbytnou podmínkou k tomu, aby byl takový odklon slučitelný s uvedenou směrnicí.
- 3) Článek 14 směrnice 2000/60 a zejména jeho odstavec 1 se nevztahuje na skutečnost, že vnitrostátní parlament schválil takové plány povodí, jako jsou plány dotčené v původním řízení, bez dodržení postupu informování, konzultace či účasti veřejnosti.
  - 4) Směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/35/ES ze dne 26. května 2003, a zejména její čl. 1 odst. 5 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takovému zákonu, jako je zákon 3481/2006 přijatý dne 2. srpna 2006 řeckým parlamentem, kterým se takový záměr částečného odklonění řeky, jako je záměr dotčený v původním řízení, schvaluje na základě posouzení vlivu tohoto záměru na životní prostředí, z něhož vycházelo správní rozhodnutí přijaté postupem v souladu s informační povinností a povinností účasti veřejnosti stanovenými touto směrnicí, a to i přestože toto rozhodnutí bylo zrušeno rozhodnutím soudu, je-li uvedený zákon zvláštním právním předpisem, takže cílů této směrnice může být dosaženo prostřednictvím zákonodárného procesu. Vnitrostátnímu soudu přísluší ověřit, že obě tyto podmínky byly dodrženy.
  - 5) Takový záměr částečného odklonění řeky, jako je záměr dotčený v původním řízení, nelze považovat za plán či program spadající do působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí.
  - 6) Lokality na vnitrostátním seznamu lokalit s významem pro Společenství předaném Evropské komisi na základě čl. 4 odst. 1 druhého pododstavce směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, které byly následně zahrnuty do seznamu LVS vydaného rozhodnutím Komise 2006/613/ES ze dne 19. července 2006, kterým se přijímá seznam lokalit významných pro Společenství ve středomořské biogeografické oblasti podle směrnice Rady 92/43/EHS, jsou touto směrnicí po oznámení rozhodnutí 2006/613 dotyčným členskému státu chráněny před zveřejněním uvedeného rozhodnutí. Dotyčný členský stát měl konkrétně po tomto oznámení rovněž přijmout ochranná opatření podle čl. 6 odst. 2 až 4 této směrnice.
  - 7) Směrnice 92/43 a zejména její čl. 6 odst. 3 a 4 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby záměr odklonění vod, který přímo nesouvisí se zachováním zvláště chráněného území nebo k tomu není nezbytný, avšak může mít na toto zvláště chráněné území značně nepříznivý vliv, byl schválen v případě, že chybí důvěryhodné a aktualizované údaje o ptactvu v této oblasti.
  - 8) Směrnice 92/43 a zejména její čl. 6 odst. 4 musí být vykládán v tom smyslu, že odůvodnění spjaté jednak se zavlažováním a jednak se zásobováním pitnou vodou uplatňované na podporu záměru odklonění toku může být naléhavým důvodem převažujícího veřejného zájmu, který je s to ospravedlnit uskutečnění záměru, jenž má nepříznivý vliv na celistvost dotčených lokalit. Má-li záměr nepříznivý vliv na celistvost lokality významné pro Společenství, kde se vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť nebo prioritní druhy, lze jeho

uskutečnění v zásadě ospravedlnit důvody spjatými se zásobováním pitnou vodou. Za určitých okolností může být uskutečnění záměru odůvodněno příznivými důsledky mimořádného významu, které má pro životní prostředí zavlažování. Zavlažování však nelze v zásadě spojovat s důvody souvisejícími s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti, kterými lze odůvodnit uskutečnění takového záměru, jako je záměr dotčený v původním řízení.

- 9) **Na základě směrnice 92/43 a zejména jejího čl. 6 odst. 4 prvního pododstavce první věty je třeba pro účely určení odpovídajících kompenzačních opatření zohlednit rozsah odklonu vody a prací, které tento odklon vyžaduje.**
- 10) **Směrnice 92/43 a zejména její čl. 6 odst. 4 první pododstavec, vykládaný ve světle cíle udržitelného rozvoje zakotveného v článku 6 ES, umožňuje ve vztahu k lokalitám, které jsou součástí sítě Natura 2000, změnu přirozeného říčního ekosystému na značně antropizovaný říční a jezerní ekosystém, jsou-li splněny podmínky stanovené v tomto ustanovení uvedené směrnice.**

Podpisy.